

UtvecklingsNAVET

”NYHETSBRÄV” Utvecklingsnav för platsberoende gymnasieskola • Apr 2026

Jobben finns – men matchning och kompetens haltar

I södra Lappland letar arbetsgivare med ljus och lykta efter personal inom vård, skola, skog, industri, transport och besöksnäring. Hur skapar vi modeller där utbildning och arbetsliv faktiskt möts – lokalt, över tid och i praktiken?

I kommuner som Åsele, Dorotea, Vilhelmina, Storuman och Sorsele är behoven tydliga inom flera av dessa områden. Utvecklingsnavets mål är att utveckla platsberoende modeller där utbildning och arbetsliv möts, oavsett geografiska avstånd. Stora avstånd ställer andra krav än i miljöer där tät kollektivtrafik och gångavstånd är självklart.

[Läs mer](#)

Undersökningar av Akademi Norr visar att kompetensbehoven i inlandet är omfattande och långsiktiga. Utmaningen handlar inte bara om att utbilda fler, utan också om hur utbildningar utformas, var de finns och hur de kopplas till arbetslivets faktiska behov. Gymnasial lärlingsutbildning är en sådan modell. Minst 50 procent av utbildningen sker på en arbetsplats, där elever blir en del av verksamheten redan under gymnasietiden.

För arbetsgivare är det en möjlighet att vara med och forma sin framtida kompetens – inte bara efterfråga den. Förutsatt att Skolverket beviljar huvudmannens ansökan kan arbetsgivaren få ett stöd på upp till 18 750 kronor per termin och elev. [Läs mer](#)

Teknik är svaret – vad är frågan?

IT/teknikgruppens fokus är att utvärdera och skapa digitala miljöer för olika undervisningssituationer. Utgångspunkten är att tekniken ska stödja undervisningen, inte styra den! Frågor som ställs är exempelvis:

- Vilka specifika utmaningar och möjligheter finns vid inspelning av praktiska moment för yrkeselever?
- Hur skapas likvärdiga – men helt olika lösningar som fungerar oavsett var undervisningen sker?

Från prat till verkstad!

Med målet att skapa ett utvecklingsnav i södra Lapplands inland förs samtal med inlandskommuner och lokalt näringsliv. Mötenas mål och mening är att vaska fram gemensamma utvecklingsområden och idéer för effektiv och verklig samverkan.

En av flera möjligheter som lyfts fram är det arbetskraftsbehov som finns inom skogsnäringen. En annan är att hitta ett smart sätt att samarbeta med Lärcentrum för att skapa lokala utbildningsnoder.

Nästa steg i projektet

- 13/4 Information till Vänsterpartiet i Storuman
- 14-15/4 SETT-dagar i Stockholm
- 16/4 Möte med juridikgruppen
- 16/4 Möte med skolledare för beslut om interna utvecklingsplaner
- 23/4 Digital träff med fjärrundervisande lärare
- 29/4 Uppföljningsmöte med Dorotea och Åsele
- 5/5 Möte lärlingsgruppen

Ny delprojektledare

Vi hälsar Ola Johnsson välkommen som ny delprojektledare. Han är civilekonom med bakgrund som vd och entreprenör inom mötes- och utbildningsbranschen.

Projektledare genom Region Västerbotten är Tomas Nybrand.

Delprojektledare för Södra Lapplands gymnasieförbund är Inez Abrahamzon och Ola Johnsson.

Inez tel: 070-241 04 19

Delprojektledarna är ansvariga för verkstan i projektet, tillsammans med Centrum för hälsa i glesbygd, Umeå universitet och Mediacenter.

Nyhetsbrevet kommer ut varje månad. Där kan du läsa vad som hänt och vad som är på gång. Berätta gärna om det till andra och tipsa gärna också om vår hemsida: www.utvecklingsnavet.se
Om du vill ha nyhetsbrevet, [anmäl dig här!](#)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Projektet Utvecklingsnav för platsberoende gymnasieskola drivs av Region Västerbotten och medfinansieras av Europeiska unionen genom Svenska ESF-rådet inom Europeiska socialfonden Plus 2021-2027 (ESF+). Projektet är lokaliserat till region Övre Norrland.

Projektets syfte är att skapa likvärdiga förutsättningar för gymnasieutbildning för ungdomar i Västerbottens inland. Genom att utveckla platsoberoende undervisning vill vi öka tillgänglighet och närhet till utbildning – oavsett elevens bostadsort.

Mål

Att fler ungdomar ska kunna:

- Välja gymnasieutbildning på hemorten
- Få tillgång till både akademiska och yrkesinriktade program
- Förberedas för vidare studier och arbetsliv utan att behöva flytta

Bakgrund och utmaningar

I inlandskommuner som Vilhelmina och Storuman är tillgången till gymnasieutbildning begränsad.

Några av de största utmaningarna är:

Demografi: Små och utspridda elevgrupper

Lagar och styrning: Regelverk som inte är anpassade för glesbygd

Avstånd: Långa resor och bristande kollektivtrafik

Könsskillnader: Fler kvinnor än män studerar vidare

Urban norm: Glesbygden osynliggörs i samhällsdebatten

Socioekonomiska skillnader: Påverkar ungas valmöjligheter

Ovanstående faktorer bidrar till en "flyttkultur" bland ungdomar, som påverkar kompetensförsörjning för näringsliv och offentliga aktörer samt befolkningsutvecklingen på ett negativt sätt. Bättre anpassade utbildningar efter lokala behov är en del av lösningen.

Samverkansparter

[Södra Lapplands gymnasieförbund \(SLG\)](#)

Ansvarar för gymnasieutbildningarna i Vilhelmina och Storuman och har initierat projektet utifrån en förstudie.

[Umeå universitet \(Pedagogiska institutionen\)](#)

Bidrar med forskning och utveckling inom fjärrundervisning.

Fokusområden

Projektet adresserar utmaningar inom kompetensförsörjning och utbildning i glesbygd genom tre huvudsakliga insatsområden:

1. Organisationsutveckling och platsoberoende lärande

- Identifiera hinder och ta fram handlingsplaner
- Skapa flexibla skolororganisationer för fjärrundervisning

2. Undervisningsmetoder och digital teknik

- Kompetenshöjande insatser för lärare
- Test och utvärdering av ny digital teknik

3. Tillgång till akademiska- och yrkesprogram

- Utreda tidigare erfarenheter från Luspengymnasiets forskningsprofil
- Samverka med näringslivet och offentliga aktörer, för att möjliggöra yrkesutbildning på hemmaplan

Projektorganisation

Projektägare: Region Västerbotten

Projektledare: Tomas Nybrand, Region Västerbotten

Delprojektledare: Inez Abrahamzon och Ola Johnsson,

Södra Lapplands gymnasieförbund

[Centrum för hälsa i glesbygd \(CHG\)](#)

Samarbetar kring digitalisering och kompetensförsörjning.

[Region Västerbotten \(Mediacenter\)](#)

Tillhandahåller teknisk kompetens för fjärrundervisning.

UtvecklingsNAVET